

FORRÁSOK

A Borszékert Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXV. évfolyam 4. szám, 2021. Április

A 17. KUTYAFOGATHAJTÓ
VERSENY BORSZÉKEN

2.

VÁRJUK A BOBOZNI
VÁGYÓKAT!

6.

KÖZEL 20 MILLIÓ LEJBŐL
GAZDÁLKODUNK!

8.

TÖBB MILLIÓ LEJES FEJLESZTÉS KEZDŐDIK BORSZÉKEN

Miniszteri látogatás / fotó: Rédei Botond

Közel 31 millió lejből újulhat meg Borszáken az iskola, a kulturális központ, utakat korszerűsítene és szociális otthonokat építenek. Az ezzel kapcsolatos aláírt finanszírozási szerződést adta át április elsején Mik József polgármesternek a fürdőtelepülésen tett látogatása során Cseke Attila fejlesztési, közigazgatási és közmunkálatokért felelős miniszter. A munkálatok az iskola felújításával már idén ősszel elkezdődhetnek.

„Nagyon fontos ez a mai nap a település életében. Hiszen egy fontos pályázatunk esetében értünk az előkészítési folyamat végére” – fogalmazott a szerződés átadásának eseményén Mik József polgármester. Hozzátette, a városháza munkatársai nagyon sokat dolgoztak azért, hogy ez a pályázat megvalósuljon. Az előjáró elmondta, a projekt értéke 31 millió lej, ebből a Regionális Operatív Programon keresztül kapott vissza nem térítendő tá-

mogatás közel 22,8 millió lej, míg a város önrésze eléri a 8,3 millió lejt. Összesen 18 helyszínt érint a pályázat, többek között benne van az iskola teljes körű felújítása és felszerelése, ezen kívül a felsőborszéki kultúrház teljes felújítása, több épület lebontása és újraépítése, illetve számos infrastrukturális beruházás: parkolók és sportpályák építése, utak aszfaltozása, közterek rendezése, játszótérek építése.

A polgármester kiemelte, óriási lehetőség ez a városnak, amit nem szabadott elszalasztani. „Rengeteg munka van a háttérben, pont egy éve, amikor kitört a koronavírus járvány, akkor dolgoztunk a legtöbbet a kollegákkal, sokszor éjszakába nyúlóan” – jelentette ki a városvezető, hozzátette, a következő tíz évben összesen 43 projektet indít el az önkormányzat, ebből 27-et már az idén.

(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

Cseke Attila: nem sok önkormányzat büszkélkedhet ilyen pályázattal

„Az ilyen jellegű pályázati lehetőségek rendkívül fontosak annak érdekében, hogy egy közösség továbbra is fejlődni tudjon. Jelentős mértékű ez a szerződés, nem sok önkormányzatnak és nem sok helyi közösségnek adatik ez meg” – fogalmazott a szerződés átadásának pillanatában Cseke Attila fejlesztési miniszter. A tárcavezető kiemelte, ennek megvalósulása elsősorban a helyi közösség munkáját dicséri. Borszáken pedig rendkívül erős ez a közösség, amely ugyanakkor tudja, hogy mi az érdeke, és tudja, hogy merre akarja fejleszteni ezt a turisztikai szempontból is jelentős települést.

A munkálatokról röviden

A pályázat egyik eleme a fürdőtelepülésen található művelődési ház teljes körű belső és külső felújítása. Az ingatlan a helyi könyvtárnak adott otthont évtizedeken keresztül. A gyönyörű épület az üdülöhely központjában helyezkedik el, a Hétvezér sugárúton. Az épület kőalappal rendelkezik, kívül- belül vakolt téglafalai vannak, fapadlóval, bádoggal fedéllel és a borszáki önkormányzat tulajdonában van, a Hargita megyei műemlékek

jegyzékében szerepel. A felújítás során könyvtárat alakítanak ki az épületben, illetve lesz kiállító és multimédiás terem is. Az elképzelések szerint iskola utáni és nyugdíjas foglalkoztatások egyaránt lennének a felújított ingatlanban, ugyanakkor különböző képzések, tematikus kiállítások és más jellegű tevékenységeknek is otthont ad majd az épület.

Ugyancsak a beruházás részeként lebontanak négy, szociális lakásoknak otthont adó villát, helyükre két új ingatlan épül a Petőfi Sándor és a Nádas utcákban. Előbbi kétszintes lesz, földszint és manzárt, és 12 lakásnak ad majd otthont. Utóbbi esetben is ugyanolyan kétszintes épületről beszélünk, ezúttal 8 lakással. Az új lakrészek továbbra is szociális lakásként állnának az igénylők rendelkezésére.

Szintén az uniós pályázat keretében végzik el a Zimmethausen Iskolaközpont épületének teljes körű felújítását. A tervek szerint hőszigetelik az ingatlant, ugyanakkor az épület belső terét is teljesen felújítják. Ki-cserélik a villany és fűtőhálózatot, a szaniter vezetékhálózattal. Az osztálytermeket LED-es lámpatestekkel szerelik fel, két új, 200 kw-os kazánt is működésbe helyeznek. A beruházás során teljesen új bútortárat és felszerelést is kap a tanintézmény. Felújítják

az udvart, ennek során egy 26m*16m méretű sportpályát alakítanak ki, illetve új játszótér is épül, és persze a zöldövezet kialakítása sem maradhat el. Az iskola esetében a kivitelezési terv már elkészült, így remélhetőleg már ősszel elkezdődhetnek az ezzel kapcsolatos munkálatok.

Az integrált projekt keretében bővítik az úthálózatot a település terjeszkedési irányába, ennek során az új szociális lakásoknak otthont adó ingatlanokhoz is felújítják az útszakaszt. Ugyancsak modernizálják többek között a következő útszakaszokat: az Új és Nádas utcák közötti összekötő utat, a panziók fele vezető összekötő utat, a Nagymező úthálózatát, a Bánya, Mezei, Nyír és Faget utcák egy-egy szakaszát. A felújítandó útszakaszok hossza eléri a 4 kilométert. Ezen a szakaszokon új közvilágítási rendszer is ki fog épülni. Továbbá a polgármesteri hivatal mögött parkolót, játszótér és sportpályát alakítanak ki, rendezik a Kossuth forrás és a volt 55-ös villához közeli tereket, akár csak az ortodox templom mögötti és a Kerek sportpálya melletti területeket. Tenispályák, játszótérek, sétányok épülnek ezeken a helyszíneken. A felújítandó köztérek felülete meghaladja a 22 ezer négyzetmétert.

Rédei Botond

A 17. KUTYAFOGATHAJTÓ VERSENY BORSZÁKEN

fotó: facebook cnipt borsec info

Lassan már a nagykorúsítás előtt áll a kutyás versenyek száma településünkön. Ne feledkezzünk meg Bodó Istvánról, aki 2003-ban kezdeményezte ezt a szép versenyt. Az akkor még bemutató jelleggel létrejött rendezvényt a következő évben szervezték meg versenyszerűen. Azóta lassan állandósult a verseny. Voltak évek, amikor a viszontagságos időjárás miatt elmaradt a kutyaszán fogathúzó verseny. Erre 2018-ban kitalálták a kerek változatot. Így már nincsenek kiszolgáltatva a szeszélyes időjárásnak.

Az idei versenyre csapatok érkeztek Kolozsvárról, Marosvásárhelyről és Hargita megye több településéről: Csíkszereda, Madéfalva, Balánbánya, Gyergyószentmiklós, Salamás és Borszék. A verseny helyszíne a Kerekcsék volt. A résztvevőknek egy több mint másfél km-es pályát kellett megtenniük a Natura 2000-es park bejáratától az Ősforrásig és vissza.

(folytatás a 3. oldalon)

(folytatás a 2. oldalról)

A kedvező időjárás lehetővé tette, hogy több néző is kijöjjön a versenyre.

Eredmények: Az egy kutyás kerékpáros versenyt a nőknél György Ági nyerte (Gyergyószentmiklós) 7'26" -el, a férfiaknál Dan Moca Kolozsvárról 7' 51" -el. A két kutyás próbát is Dan Moca nyerte Husky kutyával, a lányoknál a balánbányai Basarab Laura volt a győztes 19'21" -el, Samoyed kutyával. A háromkutyás versenyt a salamási Marc Gabriel nyerte Husky kutyájával 9'38" -el. A négykutyás (C1 kategória) Husky kutyákkal a borszéki Molnár Sándor nyerte 13'30" -el. A C2-es kategóriát (Malamut faj) a balánbányai Nagy Radu nyerte 10'22" -el, a lányoknál két kutyával első lett a borszéki Molnár Berna-

dette 21'14" -el. Versenyt szerveztek azoknak is, akik végig szerették volna szaladni a távot egy kutyával. A férfiaknál a marosvásárhelyi Veres Zsolt nyert Husky kutyájával 12'21" -el, a lányoknál szintén huskyval a nyertes befutó a csíkszeredai Péter Mária 10'33" -el. Gyerekek is kedvet kaptak egy rövidebb terep lefutására: a borszéki Molnár Milán (6 éves), a kolozsvári Rusu Stefan (7 éves), Rusu Alexandru Kolozsvárról (11 éves) és Laura Basarab (14 éves). Utóbbi malamut kutyával, a többiek huskyval szaladtak. Jó látni, hogy egyre több borszéki is kedvet kap a versenyzésre. A Molnár családon kívül ott volt Siller Mihály (3. hely huskyval egy kutyával, és 2. lett 3 kutyával) és Mailat Mădălina 2. lett Bi-

chon kutyával.

A versenyt a tavaly bejegyzett Molnár Sportegylet szervezte. Támogatók: a város Polgármesteri Hivatala, a ROMAQUA Group Rt., a Montana villa, a La doi pasi üzlet, PANFERANTO Kft, a Fitness Hostel és a Hegyimentők csapata Szócs Gábor vezetésével. Az eseményt megörökítették: Hámos Győző és Ciontea Călin. A vasárnapi ebéd György Dorka és Siklódi István segítségével készült. Köszönet Dănuț Bordaniciucnak a verseny technikai lebonyolításáért és az eredmények továbbításáért, illetve mindenkinek, akinek tevőlegesen része volt a szervezésben.

Farkas Aladár

LÉLEKMELEGÍTŐ MIBŐL FAKADNAK A FÉLELMEINK?

Ha átvesszük az irányítást. Az Ószövetségben Dávid, aki élete folyamán már sokszor megtapasztalta Isten védelmét, félti az életét és félelmében kiveszi ügyét Isten kezéből és a bizalmatlanság, hitetlenség cselekedetként saját maga próbálja megoldani a helyzetét. A folytonos bujdosást megunva azt választja, hogy a filiszteusokkal, az ellenséggel lép szövetségre. Azt mondja a Biblia, hogy „az emberektől való rettegés csapdába ejt, de aki az Úrban bíz, az oltalmat talál.” (Pél. 29,25) Dávid is megtapasztalja, hogy Saultól ugyan nyugta lesz, de „csapdába esik”, és sokkal veszélyesebb, megalázóbb helyzetekbe kerül. Láthatjuk, hogy az az ember, aki nem félt az óriástól, sőt legyőzte őt, a királytól való félelmében talpnyaló félkegyelművé alacsonyodik. A hitetlenség egyre mélyebbre húzza Isten emberét. Ákis, filiszteus királya mellett, testőrként Izrael népe ellen kell harcolnia, Dávid odáig alacsonyodik le, hogy felkent királyként „ellenségnek” nevezi a saját népét. Az Úr nyomorúságon, vesztésen és fájdalom keresztül megérinti Dávid szívét, aki kész megtérni és az Úrhoz kiáltani, elkezd keresni az Ő akaratát, és a Szentírásból tudhatjuk, hogy „erőt kapott Istenétől, az Úrtól”. A másik nagy Ószövetségi emberalak Ábrahám. Ábrahám Sárával, a feleségével éhínségbe, szükséghelyzetbe került. A szükséglet kívánta megoldani azzal, hogy Egyiptomba ment, ahol megijedt attól, hogy az egyiptomiak megölik, és ezért hazudott, és hazugságra kényszeríti Sárát

is. Megfigyelhetjük azzal, hogy szükségbe kerülnek, a félelem csapdájába esnek mely csalásba, hazugságba sodorja őket. A szükséghelyzetekben az emberek két féle módon reagálhatnak. Egyik megoldás az lehet, hogy elkezdenek félni, a másik az, hogy elkezdenek hinni, és a hiten keresztül elkezd munkálkodni a szükségeket betöltő Isten. Az emberektől való félelem. Ugyancsak az Ószövetségből ismeretes. Saul királyként átlépi azt a korlátot, amit Isten állított fel népe életében. Ebből a történetből láthatjuk, hogy Saul vezetőként félt az emberektől, és ettől a félelmetől irányítva cselekedett, megszegi Isten parancsát. A történetből megtudhatjuk, hogy Saulnak ez lett a veszte. Ez a fajta félelem különösen a vezetőket kísérti meg, hogy elfordulnak az Istentől, az emberektől félnek, félnek azok reakcióitól, a népszerűtlenné válástól, és nem Istenre hallgatnak, hanem a tömegre. Ebből azonban csak megszégyenülés és bukás lesz! Saul azzal, hogy nem az Isten szerinti jót követte, hanem a nép elvárását, kilépett Isten oltalma alól, és mindent elvesztett. Hányszor és hányszor következik be a mi életünkbe is ugyanez a helyzet, bár nem mondom ki, nem merem bevallani, de az emberektől való félelem, megfelelés olyan dolgok megtételére indít, amely szembe fordít önmagammal és Istennel, nem is veszem észre, hogy meghasonlok és a bukás útjára lépek. A körülményektől való félelem. A tanítványok Jézussal együtt hajóra szálltak, hirtelen nagy

vihar támad, mely a hajót is teljesen elborította. Eközben azonban Jézus aludt, tanítványai odamentek hozzá, hogy felébresszék, és ezt mondták: „Uram, ments meg minket, mert elveszünk!” De ő így szólt hozzájuk: „Mit féltek, ti kicsinyhitűek?” Majd felkelt, ráparancsolt a szelekre és a tengerre, és nagy csend lett. Az emberek pedig elcsodálkoztak, és ezt mondták: „Ki ez, hogy a szelek is, a tenger is engedelmeskednek neki?” (Mt. 8,23-27) Amíg a körülményekkel nincs semmi baj, addig a tanítványoknak sincs semmi gondjuk. Azonban ahogy jelentősen romlanak a körülmények, feltámadnak a hullámok és hirtelen viharban találják magukat, a tanítványok szívébe beköltözik a félelem. Jézus ugyan ott van velük, de ők most csak a megváltozott körülményekre képesek figyelni. Felkeltik Jézust, aki azt kérdezi tőlük: „miért féltek - hol a hitetek?” Vagyis azt mondja nekik, hogy a félelem helyett miért nem használjátok inkább a hitetek. Jézus meg akarja tanítani az övéinek, hogy ne a körülmények uralkodjanak, hanem ők uralkodjanak azokon. A hitem ne a körülményeim függvénye legyen, hanem a hitem által hassak a körülményeimre. Talán mindezek után érthetővé válik számunkra, hogy miért van az, hogy így húsvét után a feltámadt Krisztus minden megjelenésénél ezt mondja, ezt üzeni nekünk: Békesség nektek, ne féljetek.

A pap

SZOMSZÉDOLÁS

Keresdi Bethlen-kastély / foto: Kolbert Tünde

**Ez alkalommal közelebbi célpontokat mutatok be. Valóban csak ide, a szomszéd-
ba hívlak, kedves olvasó. A Nagy-Küküllő
völgyében keresünk fel izgalmas helyeket,
ahol nem nyüzsögnek a turisták, bár a lát-
nivaló megérdemelné. Nos, a gyönyörű és
nagymúltú Segesvár és a szintén történelmi
eseményekben gazdag, szászok alapította
Meggyes közötti főútról térünk el, először
Keresdre.**

Már a neve is mutatja, hogy keresni kell a szelíd dombok között megbúvó települést, Keresdet. Itt épült Erdély egyik legősibb családjának, a Bethlenek egyik kastélya, amely a hozzá tartozó területtel a XIV. század kezdetétől az 1948-as államosításig a család birtokában volt. A kastélyt az erdélyi reneszánsz kastélyépítészet legszebb alkotásaként tartják számon. Romsosan is elbűvölő. A loggia, a bástyák, az ötszintes öregtorony, a kastélykápolna, a hozzátartozó kerttel és évszázados fákkal együtt a múltról mesél. Több szakaszban épült, összefonódva Erdély és a család történelmével. Az 1949-i kilakoltatási rendeletig lakott volt. Minden helyisége be volt rendezve. Miután a tulajdonosokat kényszerlakhelyre utasították, 4 napig leltározták és hordták el az antik bútorokat, festményeket, edényeket, könyveket a kommunista hatalom emberei. A kastély az állami gazdaság raktára lett, majd gazdátlanul állt. Így szolgálhatott díszletül az egyik Seregiu Nicolaescu rendezte filmnek, amikor is – mivel az „akció” úgy kívánta – felgyújtották. A rendszerváltás után csak hosszas huzavona után kapta vissza a család a kastélyt és a birtokot. A két idős nőörökös Bőjte atya

által vezetett gyermekvédelmi alapítványának adta át a kastély kezelését a felújítási munkák gondjával együtt. Egy kulturális központ kialakítását tervezik. Ottjártunkkor kedves ismerősök fogadtak: Szűcs Béla és Klárka (Borszákon Bükkhavasi Béláék) láttak vendégül, mutatták be a kastélyt és azt a hatalmas munkát, amelyet felvállaltak. Szó szerint mindent csináltak, teljes munkaidőben. Reggeltől késő estig gazdálkodtak, irányították és ők maguk is végezték a helyreállítási munkálatokat vendéget fogadtak.

Keresdről visszajövünk a főútra, Erzsébetváros előtt 2 km-re ismét balra kanyarodunk és 14 km után megérkezünk Berethalomra. Útközben is látható, hogy itt dolgoz, iparkodó emberek laktak. A valamikor gazdag portákat magas kerítés és átláthatatlan kapuk védték a kíváncsi tekintetek elől, az erdélyi szászokra jellemző „én háram, én vázam” építkezést láthatjuk. Berethalmon, ebben a nagy múltú községben lépten-nyomon módos házakat, csinos portákat csodálhatunk meg. A község 1867-ig evangélikus püspöki

székhely volt. A múltban szőlőtermelő vidék volt, míg a filoxéra ki nem pusztította. A szőlőtermesztésre már csak a házakat díszítő szőlőfürtök, girlandok emlékeztetnek.

A település a Ceaușescu érában elnéptelenedett, az erdélyi szászokat 2000 nyugat-német márka/fő értékében kiárusították. A fejpénzt „tanulmányi költségként” kasszírozta a román állam. „Kelendő a burkus” - írta Kányádi Sándor. „...minket még egy rongyos forintra sem taksál senki emberbolts” - folytatta. Berethalom nevezetessége az impozáns, hármás védőfállal kerített gótikus evangélikus erődtemplom. Az UNESCO világörökség részét képezi. A késő gótikus stílusban épült csarnoktemplom fő látványosság a 28 táblás szárnyas oltár, a kő keresztelőmedence és a sekrestye ajtajának kacifántos zárja, mely a mai napig csodálatra méltó mestermunka. Hívek viszont alig vannak. Azt a néhány idős evangélikust, akik itt maradtak hírmondónak, a segesvári lelkész lelkigondozza, három hetente tart istentiszteletet nekik. A valamikori szigorú erkölcsüket a mai napig emlegetik. Berethalmon nem volt válás. A civakodó, valószínűleg készülő házastársakat sajátos módon bírták jobb belátásra: két hétre összeczárták őket az erőd egyik helyiségébe. Asztal, egy ágy, egy szék állt rendelkezésükre. Egy tányért, kanalat, bögrét kaptak használatra. Kést egyet sem. A helyi múzeum vezetője szerint 300 év alatt egyetlen dokumentált válásra került sor! Berethalmon már sok turista is megfordul. A kommunizmus alatt kitelepedett szászok járnak vissza nosztalgizálni, hozzák gyerekeiket, unokáikat, mutogatják, mit hagytak itt egykor. Berethalmon szervezik meg minden évben az erdélyi szászok találkozóját, amikor népviseletbe öltözve, népzene felvonultatják az erdélyi szász és sváb népviseleteket, illetve népszokásokat is felelevenítenek.

Kolbert Tünde

Béla mesél / foto: Kolbert Tünde

NYELVÉBEN ÉL

“MEGÜTI A BOKÁJÁT”

Beszéd és fogalmazás közben egyaránt gyakran használunk olyan kifejezéseket, mint: bakot lő; szidja, mint a bokrot; megy, mint a karikacsapás; egy követ fújnak; és ehhez hasonlókat (használhatnánk még gyakrabban is). Ismerjük ezeknek a szólásmondásoknak az értelmét, használati körét, bár pontos jelentésüket eléggé nehéz meghatározni, más szavakkal kifejezni. Ennek oka az lehet, hogy több bennük az érzelmi, mint a fogalmi elem. Érdekes élmény felfedezni jeles íróink műveiben olyan történeteket, életrajzi leírást, amely hasonló kifejezéseket hoztak létre.

Egyszerű a dolgunk az olyan kifejezéssel, hogy „hátat mutatta az ellenségnek”, mert itt a kép világos, magától értetődő, hiszen a menekülő ember háttal fordul annak, amitől menekül. Így a jelentés: megfutamodik, menekül.

A múlt emlékéit idézi fel az a szólásunk, hogy megüti a bokáját. Az se valami kellemes, ha az ember a szó szoros értelmében megüti valamivel a bokáját, de még kellemetlenebb, ha úgy üti meg a bokáját, hogy a hatóságokkal gyűlik meg a baja, ha a törvény előtt lakolnia kell bűneiért. Régen olyan változatai is voltak

a szólásnak, hogy: megüti a lábát; megüti a szárát; megüti az inát – ezeket teljesen kiszorította a bokát emlegető forma. Hogy a „boka” maradt a szólásban közhasználatúvá, egy másik szólás hatásának lehet tekinteni. Elterjedt volt az az átkozódás, hogy „szél üsse össze a bokádat!” Mikor üti össze a szél az ember bokáját, az átkozódásnak ez a változata világít rá: „szél verje össze az akasztófán a bokádat!”. Mivel régen nem volt ritka dolog, hogy felakasztott embert az akasztófán hagyták megszáradni (pl. „akasztófa címere”), a régiek számára nem volt különösebben ritka látvány az akasztófán függő, szélből összevert bokájú halott ember. Akinek tehát azt mondták, hogy „a szél üsse össze a bokáját”, annak azt kívánták, hogy akasszák fel.

Akit pedig azzal fenyegettek, hogy majd „megüti a bokáját”, azzal az emberrel kapcsolatban szintén arra gondoltak, hogy kerülhet még akasztófára is.

Idők folyamán, ahogy mind ritkább lett az akasztott ember látványa, egyre homályosabbá vált, sőt napjainkban már teljesen eltűnt a szólás használóiiban annak a tudata, hogy valamikor ilyen vonatkozása is volt ennek a szólásnak. A szóhasználat viszont

megőrizte, jelentése módosult.

„Otthagytam csapot, papot” – azt jelenti a szólás, hogy felelőtlenül, meggondolatlanul elhagy, otthagytam valaki valami fontosat.

Ritka eset, de ilyen is van, hogy a szólás eredete nem valamilyen régi szokás, babona vagy megfigyelés, hanem a magyar irodalom „alkotása”. Petőfi Sándor: Csokonai Vitéz Mihály verse a szólás forrása. Csokonai Vitéz Mihály nemcsak kiváló költő, hanem olyan egyéniség is volt, akinek életöröme, derűs kedve hozzá fűződő adomákban, mendemondákban is fennmaradt. Petőfi verse azt a társaságot kedvelő Csokonait állítja elénk, aki egy pap barátjától átmegy a szomszédba, hogy hordóba való csapot kérjen kölcsön. Ott egy lagzi kellős közepébe csöppen, megelégedik a vendéglátó házigazdáról is, pedig az hordólyukra szorított tenyérrel várja a pincében. A vers csattanója:

„És im étel s bor mellett

És a zene hanginál

Csapot, papot mindent felejtett

Csokonai Vitéz Mihály.”

A vers utolsó előtti sorából alakult a szólás.

Ballai Erzsébet

SZÜLŐ-GYERMEK KONFLIKTUS FELNŐTTKORBAN

Hogy beszélnek-e a fiatalok a szülő-gyermek kapcsolatáról? Igen. Állandóan. Közvetetten vagy épp közvetlenül. Na és a felnőttek? Ők is. De nem is csoda, elvégre ez az egyik legfontosabb emberi kapcsolatunk.

A szülő-gyermek kapcsolatot az idő nem tépi szét, oldja fel vagy szünteti meg: megmarad mindörökké, legyen a „gyerek” akár 30, 40, 50 vagy 60 éves.

Bármelyik korszakban is legyen ez a viszony ápolni, formálni kell még akkor is, ha a gye-rek már... nem is gyerek. A teljeség igénye nélkül, íme 6 megfigyelt hiba, ami erősen rányom(hat)ja a keserű bélyeget a szülő-gyermek viszonyra.

1. Amikor a szülő saját vágyait, céljait, be nem teljesített álmait erőlteti a gyerekre. Előfordul, hogy néhány szülő már akkor tudja, hogy gyermeke a családi hagyományt követve ügyvéd/traktorvezető/úszómester lesz, amikor az újszülött legelső pelenkáját kicserélte.

Ez a harc vissza-visszatérhet az élet bármely pontján: középiskolában, egyetemen, pályaválasztás előtt, közben és után, munkakeresés alatt és mégis: a csata akár egy életig is eltarthat.

Az egyik legfontosabb szabály: a gyermek a szülő lenyomata, de nem az eszköze, a várva várt önbeteljesedése.

2. A megfelelő távolság hiánya: túl közel vagy túl messze lenni a másiktól

Az egész élet az arany középútra van hangolva, a szeretetre is. Talán ez jelenti azt, hogy jól szeretni. Nem alul, elhidegítve, és nem is túl, már-már megfojtva. De hogy mi lehet a megfelelő távolság mércéje a szülő-gyermek kapcsolatban? Ha akkor is jól érezzük magunkat, amikor együtt vagyunk, és akkor is, ha külön. Nincs érdektelenség vagy elidegenedés, de állandó ellenőrzgetés, ráakaszkodás és túlzó gondoskodás se.

3. A láthatatlan érzelmi zsarolás, avagy a csontig hatoló mondatok ereje

„De hát én csak jót akarok neked!”, „Az anyád/apád vagyok, feláldoztam érted mindent, aztán ezt kapom!”, „Mások sokkal hálsabbak lennének egy ilyen anyáért/apáért.” Életre szóló mondatok, amik bennragadnak a címzettben, hogy büntudat-formában egy egész életet végigkísérjenek. Vajon az érzelmi tehernél van nehezebb? Itt az idő nem homályosít, nem tompít és nem is feledtet, talán csak nehezít.

4. Állandó energiavámpírkodás

A kommunikáció fontos. Az őszinteség is. De ha a beszélgetés csak arra irányul állandóan, hogy a problémát, a terhet átemeljük, a gondokat hozzácsúsztassuk, a bajokat pedig jól ráöntjük, akkor az olyan érzelmi terhet ró – bármilyen! – kapcsolatra, hogy csak két lehetséges út marad: tönkremegy, vagy elhalványul a kapcsolat.

5. Az állandó hibáztatás

„Az a hülye anyád/apád már megint mindent elrontott!”, „Ebben is anyádra/pádra ütöttél, most már elegendem van!”, „Olyan vagy, mint anyád/apád, neked semmi se jó!”

Ismerős? Ezek a mondatok nagyon fájhatnak, kritikus mondataivá lehetnek egy kapcsolatnak. Ugyanakkor ezekben a mondatokban van egy közös pont: a hibáztatás. Mert valaki mindig hibás. Ha pedig így van, nem is lehet mindenki boldog.

És bár sok keserűséget adhat egy rossz kapcsolat a szülővel, a legtöbb esetben azért nem esélytelen, hogy változzon valami. Mert a tudatosság és a szeretet ereje sem elhanyagolható!

Kovács J.

VÁRJUK A BOBOZNI VÁGYÓKAT!

A Reménység Síközpontban található bobszálya a tél beálltaig használható, kizárólag a koronavírus fertőzés megelőzésére vonatkozó szabályok szigorú betartásával.

Létesítményünk naponta 10-20 óra között várja a szórakozni vágyókat.

Jegyárak: felnőtteknek 15 lejbe, gyerekeknek (14 éves korig) 10 lejbe kerül egy csúszás. 8 éves korig kizárólag felnőtt kíséretében használható a bob. Minden harmadik csúszás után 1 ingyenes, illetve minden hatodik után kétszer díjmentesen lehet használni a létesítményt.

A bobszálya használatkor a Borszék kártya tulajdonosai 20% kedvezményben részesülnek, az akciók viszont nem halmozhatók.

Esős időben a bobszálya nem használható!

A komplexumban a megújult Reménység vendéglő is várja fogyasztóit!

MESÉLŐ MŰLT

SZÉKELY FÜRDŐK.

BORSZÉK, 1892 JÚL. 27.

Erdélynek e pompás fürdőhelyét annyira megszereti szinte minden vendég, hogy visszavágyik ide. Milyen hatalmasak itt e források! Megacélozzák a lankadó idegeket, új erőt nyer a test és jobb emésztést a gyomor. Eleinte szinte borzongva lépünk e folyton gyöngyöző, bugyborékoló kristálytisztá, 9—10 fokú forrásvíz medencéjébe, de naponta mindjobban megkívánjuk azt, s még az idő szeszélyes volta sem bír elvonni a megszokott gyönyörűségtől. Ott vannak az ápolók, hölgyeknél a székelő aszszonyok, kik gondoskodnak, hogy öt percnél tovább ne időzzünk a vízben, zuhany alá állítanak, és aztán szaladunk, olyan könnyűnek érezvén magunkat, mintha madár szárnyaink nőttek volna.

Az „Ó- Sáros“, „Lázár-Fürdő“, „Új-Sáros“ „Lobogó“, ezenkívül a hideg-, meleg- és lápfürdők, mind igen látogatottak.

Számos ivóforrás, különböző erős és gyengébb vas- és szén-sav-tartalommal: Főkút, Boldizsár-, Kossuth-kút stb. mind a legjobb hatással vannak. Hisz olyan istenáldotta hely is ez! Lépten-nyomon gyógyforrások buzognak, balsamos illatú fenyőerdővel körítve, amelyekben órákig is elbarangolhat az ember.

[...] És a fürdő egyre nagyobbodik, csinosodik. Szébbnél-szebb villák épülnek, kedves tornyokkal, erkélyekkel, s csinos stílusuk szinte kacérkodni látszik egymással, az Excelsior, Nefelets, Tischler villa, melynek tulajdonosa, a figyelmes és kedves fürdőbiztos folyton azon van, hogy egyes hiányokon segítsen. Továbbá Teleszky-ék kényelmes villája, a kis

Tulipán, a megye nagy épülete, Csiky új laka, a szárhegyi barátok szép tornácos villája, e valóban fennkölt felirattal „Charitas“ 1886, Mélik és Remény nagy hotelek, s ki tudja mind végigsorolni. Naponta jó zenénk van; a nagyváradi cigányok ugyancsak kitesznek magukért.

De azért Borszéknek még sincs elég vendége; ennek oka valószínűleg az, hogy messze esik. A hírlapokat is csak harmadnapra kaphatjuk a fővárosból. Szász-Régen az utolsó vasúti állomás, honnan bár kényelmes, jó, gyorskocsiban (csengős három lóval), a szép Maros völgyön keresztül jövünk, mégis az utazás egy napot vesz igénybe. Ha Maroshévíznek vasútja lenne, Borszék világfürdővé nőhetné ki magát. De amit Baross Gábor már

nem tehetett, talán megteszi utóda.

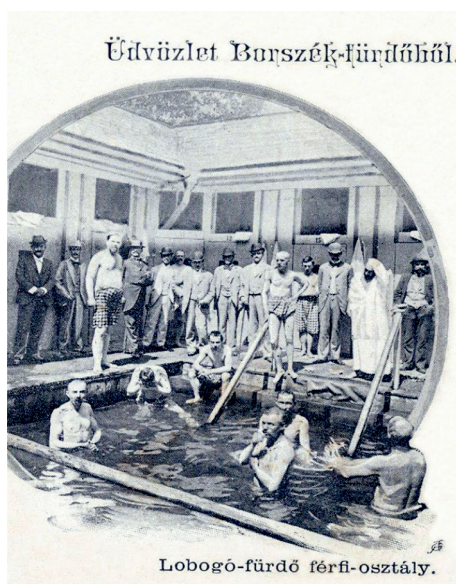
[...] Jelenleg majd 500 a vendég, de mennyi férne még el? Magyarok még Dunántúlról is jöttek; többen Budapestről; vannak itt szászok, örmények.

Különböző kirándulásra is bő alkalom nyílik. Aki messzebb s erősebb party-t akar, ott a Csalhó, Bükkhavas, Tölgyesi-szoros, mely átvisz Romániába, hol kis vendéglőben ihatjuk a jó török kávé.

A közelebb eső kirándulások egyike, mely hálás és könnyű, a Verőfényes. Innen áttekinthető az egész fürdőtelep, a pompás hegylanc, csak az sajnálatos, hogy a marhacsordán kell keresztülmenni, hol a bivalyok nem épp szelíd tekintete bizony megfélemlíti a gyengébb idegzetűeket. A turista-egylet is több gondot fordíthatna az utak jelzésére, mert nem könnyen igazodik el az ember az elágazó utaknál. Mulatságot is rendeznek időnként. A Remény nagytermében, már nem egyszer táncolt a jókedvű ifjúság, kik közé, az idősebb gárdán kívül, a gyermek-sereg is tömegbe verődött. [...]

Milyen szép estéink voltak, midőn a hold beüzüstözte a fenyők csúcsait s a tejút milliárd csillagait a Vénusz túlragyogta, gyönyörködünk a nyári éj csodáiban itt, Erdély e kies zugában, hol annyi kedves barátsággal, vendégszeretettel találkoztunk! Feledhetetlen napok és varázssal teli esték voltak.

A Székely Nemzet, Sepsiszentgyörgy 1892.júl.30. X. évfolyam, 114. száma alapján közreadja: Pethő Csongor

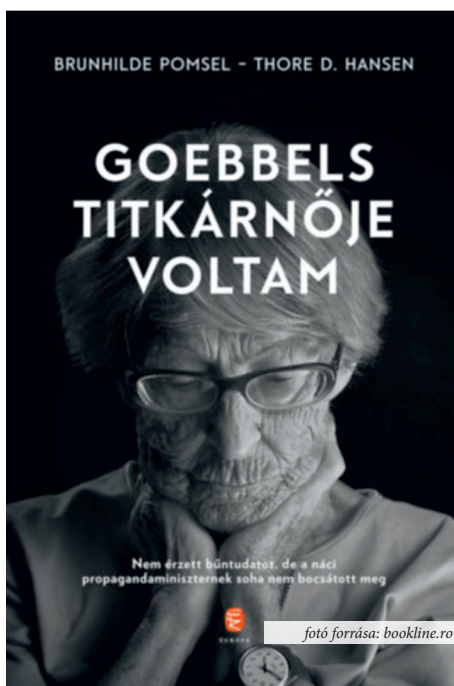
KÖNYVSAROK

BRUNHILDE POMSEL – THORE D. HANSEN GOEBBELS TITKÁRNŐJE VOLTAM

Brunhilde Pomsel a 2017-ben bekövetkezett haláláig az egyik utolsó túlélője volt azoknak, akik a náci vezetést közelről látták működés közben. Először az állami rádióban, majd a háború utolsó három évében a Propagandaminisztériumban, gyors- és gépírói tapasztalatai miatt Joseph Goebbels egyik titkárnőjeként alkalmazták.

A megadás előtti utolsó napokban Goebbels feleségével és annak gyerekeivel együtt húzta meg magát a Birodalmi Kancellária egyik bunkerében. Pomselt az oroszok nem sokkal később a buchenwaldi táborba szállították, itt raboskodott öt éven keresztül. A bukás után sem tanúsított megbánást, hiába volt a rendszer kiszolgálója, halvány fogalma sem volt a népiértékről.

A könyvet olvasva, sorra merülnek fel a kérdések Brunhilde és akár a többi német gondolkodásáról. Egyáltalán hihetünk-e ennek a nőnek, amikor azt állítja, hogy ő nem tudta, mit művelnek a nácik a zsidókkal? Ismert sok statisztikai adatot (hiszen maga manipulálta őket), de nem tudott egyáltalán a háborús

bűnökről? Lehetséges ez? És az, hogy elhitte sok más honfitársához hasonlóan, hogy a

zsidókat csak azért viszik el, hogy elnéptelenedett falvakba költöztessék őket?

Tegyük fel, hogy elhiszük neki, hogy a buchenwaldi fogságból visszatérve, a nürnbergi perek során hallott először a nácik által elkövetett szörnyűségekről. De ha így is történt, azt nyilvánvalóan erősen sejthette, hogy Goebbelsék miféle emberek, hogy ártatlanokat üldöznek. Hisz látta, hogy eltűntek a zsidó családok a környékről, kollégák a munkahelyéről, legjobb zsidó barátja is egyik napról a másikra tűnt el.

Az olvasóban pedig felmerülhet: ha megpróbálnánk beleképzelni magunkat Pomsel helyébe, akkor mi hol húznánk meg magunknak a határt? Meddig mennénk el? A könyv mindenképpen először ítékezésre, majd az eggyel egészségesebb önvizsgálatra kényszerít. Ezek a kérdések pedig más kontextusban, a saját jelenlegi életünkre kivetítve is működhetnek.

A könyv megtalálható, és kölcsönözhető a Kamenitzky Antal Városi Könyvtárból. Sok szeretettel várjuk olvasóinkat!

Kiss Éva, könyvtáros

LACZKÓ-SZENTMIKLÓSI ÁRPÁD: A Kárpátok bércein és A hegyek varázsa

A szerző gyergyóremetei földrajz tanár. A gyergyószentmiklósi főiskolán végzett, majd Kolozsváron a BBTE-n szerzett földrajz tanári diplomát. Tanított Gyergyóditróban (2005-2008), majd Csíkszentdomokoson a Márton Áron Általános iskolában. Tagja az Erdélyi Kárpát Egyesületnek. Az első túráit édesapjával, a történelem szakos Laczkó-Szentmiklósi Endrével tette meg, aki rendszeresen szervezett expedíciókat a tanulókkal. Első családi kirándulásuk a Sűgő-barlanghoz vezetett. Ez jelentette az első igazi kirándulói élményt. 1999-2000-ben, szintén édesapjával részt vett egy kétnapos Észak-Görgényi gerinctúrán. Talán ez jelentette az igazi indíttatást. Beiratkozva a Gyergyószentmiklósi Turisztikai Főiskolába, Horváth Alpár tanársegédével kirándulgattak. Így „fertőződött” meg a kirándulás bacilusával. Akkor volt először a Csalhón. Elhatározta, hogy bejárja a Kárpátok gerinceit. 2003-2007 között több mint hatvan napot töltött a hegyekben, többnyire egyedül, megbirkózva a kihívásokkal, nehézségekkel, de ugyanakkor feltöltődve rengeteg felemelő élménnyel. Minden túráról élménybeszámolót készített. Az első leírásai az Erdélyi

Gyopárban jelentek meg. Geográfus lévén az élménybeszámolókat szakmai leírás is kíséri, illetve saját maga készített fotók illusztrálják. Eljutott a Kárpátok 75 hegységébe. Ha rossz időben volt egy hegygerincen, visszatért még egyszer, ha kellett akár többször is, hogy élvezhesse és megörökíthesse a látnivalókat. „Rossz idő esetén olyan a táj, mintha függöny mögött játszanának a színészek”. Több túrát szervezett tanulóival, de az ezekről készült leírások, élménybeszámolók nem kerültek be ebbe a kötetbe. A könyvben a túraleírások időrendben kerültek 1997-től 2012-ig, de a könyv végén találunk egy összefoglalót hegységek és hegycsoportok szerint. Ha valakit a Keleti-Kárpátok vagy a Déli-Kárpátok, netán az Erdélyi Szigethegység valamelyik hegycsoportja érdekli, annak leírását könnyen megtalálja, hiszen a szerző feltüntette az oldalszámot, ahol a leírás megtalálható. Jól dokumentált élménybeszámolók, amit szívesen olvas az ember. Jól dokumentált útikönyv, amely alapján végig lehet járni a leírt túraútvonalat. Képzletben megelevenednek a Kárpátok bércei, vadregényes tájai, mintegy inválva a bebarangolásukra.

A 20. oldalon találjuk a „Túra Borszék vadregényes vidékén” című leírását, amit a Bükkhavas-Mezővész szakaszon tett édesapjával. A 459 oldalas könyv igazi élménygyűjtemény, amit a túrázók figyelmébe ajánlok.

A hegyek varázsa című könyve 2020-ban jelent meg és folytatja a túraleírásokat időrendi sorban 2013-tól 2019-ig. A Kárpátok újabb bérceit mutatja be, illusztrálva nagyon jó minőségű fotókkal. Túrázott a határainkon túl is: Magyarországon, Bulgáriában (Rilla- és Pirin hegységek), Szlovákiában (Magas-Tátra), Ukrajnában (Csornahora) és eljutott a Mont Blancra is, a csúcs meghódítása nélkül. Ezek élményszerű leírásai megtalálhatók a kötetben. A könyvben szép domborzatmodelleket találunk, amelyek túratársa, Farkas Attila munkái. A szerző szavaival élve: „Mindezek olyan élmények, amelyeket a könyv lapjairól nem lehet megtapasztalni, ezeket át kell érezni a hegyek szívében.”

A szép kivitelezésű könyvek a gyergyószentmiklósi Mark House Kft. nyomdájában készültek.

Farkas Aladár

KÖZEL 20 MILLIÓ LEJBŐL GAZDÁLKODUNK

Az idei költségvetés több mint felét beruházásokra fordítjuk, amelyek közül kiemelkedik a 18 helyszínt érintő integrált fejlesztési pályázat. Ennek egyik legfontosabb elemének, a Zimmethausen Iskolaközpont teljes körű felújításának és berendezésének a kivitelezése még idén ősszel elkezdődik. A büdzsét az áprilisi soros ülésén fogadta el a helyi önkormányzati testület.

Mint azt Mik József polgármester elmondta, a város költségvetési bevétele a lakosság arányához képest viszonylag nagy, meghaladja a fejenkénti 2500 lejt úgy, hogy ez még nem tartalmazza az ásványvízipari kitermelés után fizetett illetéket, amelynek 80%-a idéntől a helyi és megyei önkormányzatoknál marad. Ugyanakkor a fejlesztések is nagyságrendekkel nagyobbak, mint egy átlagos városban.

Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy a közel 20 millió lejes költségvetésünk több mint felét, azaz 56,44 %-át beruházásokra fordítjuk, közel 15 %-ot tesznek ki a személyzeti költségek, illetve 17,42%-ot fordítunk javakra és szolgáltatásokra. A büdzsé mintegy 8 %-a kamatra és hitelviisszatérítésre van fenntartva.

Sokrétűek az idei beruházások

Ami a beruházásokat illeti, a legnagyobb tételek ezen a téren Regionális Operatív Programon keresztül megvalósított integrált fejlesztési pályázat több mint kétféle millió lejes önrésze, a középületek biomassza fűtésrendszerének kialakítása (1,47 millió lejt), a polgármesteri hivatal felújításának folytatása (1,11 millió lejt), az egészségház és melléképületének felújítása, illetve az épületegyüttes környezetének a rendbetele (1,067 millió lejt). Természetesen folytatódik a 49-es villa és melléképületének felújítása is, ezek együttes értéke meghaladja az egymillió

lejt.

Az új wellness-központ befejezésére további 752 ezer lejt fordít az önkormányzat. Ezzel kapcsolatos újdonság, hogy Hargita Megye Tanácsa kiírta a közbeszerzést a borszéki wellneszközpont belsőépítészeti munkálataira. A közbeszerzésen meghirdetett beruházás összege áfa nélkül 1,7 millió lejt. A cégek május 17-ig jelentkezhetnek ajánlatukkal. Mint ismeretes, a borszéki önkormányzat és a megyei tanács tavaly novemberben írták alá azt a társulási szerződést, mely által a megyei önkormányzat kétféle millió lejjel vesz részt az új wellness- és fürdőközpont további munkálataiban.

Szintén a beruházások részét képezi a tömbházak környékének rendezése, illetve hőszigetelése. Első szakaszban a Köves (Pietrii) utcában található E3-as tömbház hőszigetelését végzik el 300 ezer lejből, illetve a már említett tömbház és a Kárpátok utcai E1-es tömbház közterületeinek felújítását 481.800 lejből.

A lakossági javaslatokat is figyelembe vettük

Egy tavaly decemberben elvégzett konzultáció során arról kérdeztük a borszékieket, milyen fejlesztések kellene prioritást élvezzenek a következő költségvetési ciklusban. Arra is kértük a résztvevőket, fogalmazzanak meg javaslatot azzal kapcsolatban, hogy milyen beruházásokat végeznének el Borszákon 300 ezer lejes költségvetésből. A válaszadók számos olyan igényt fogalmaztak meg, amelyek már részét képezik több, pályázatból zajló beruházásnak. Ugyanakkor felmerült egy nagyobb játszótér építésének, illetve a Dózsa György utcai járda kialakításának az ötlete, ezeket a városvezetés be is építette a költségvetésbe. Előbbire 385 ezer lejt költ a város, a járdaépítésre pedig 200 ezer lejt.

Az önkormányzat egyik alapvető célja, hogy minél több uniós forrásból származó projektet megpályázzon, ezért több tervet, dokumentációt is előkészít. Ezek között található, többek között, a város gázhálózatának kiépítésére vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány, a Belvedere-villa dokumentációja, a bospálya környékén létrehozandó szórakoztató központ terve, vagy éppen a sípálya hóágyú rendszerének bővítése és modernizálása.

Szabadidős rendezvényekre is van keret

Noha a fejlesztések hangsúlyos szerepet kapnak az idei költségvetésben, az egyéb jellegű kiadásokról is szót kell ejtenünk. Az oktatás terén például anyagi költségekre 275 ezer lejtben részesül a Zimmethausen Iskolaközpont. Különböző szabadidős rendezvényekre 150 ezer lejt sikerült elkülöníteni, a felekezetek támogatására 60 ezer lejt, míg sporttevékenység finanszírozására 40 ezer lejt áll rendelkezésre. Továbbra is támogatjuk a Gyulafehérvári Caritas otthongondozói programját, erre a célra 67.200 lejt fizet az önkormányzat. Idén is bővítjük a Kamenitzky Antal Városi Könyvtár könyvvállományát, 20 ezer lejt szánunk erre a célra.

A fejlesztések mellett javításokra is költünk

Közel 1,3 millió lejt fordítunk idén a különböző infrastrukturális javításokra. Így például, többek között, 300 ezer lejt fordítunk a Nyíres és Hanzker patakok támfalainak javítására a Köves utcai részen. Utak javítására 200 ezer lejt költünk, ugyanekkora összeget szánunk a kultúrház javítására. 82 ezer lejből a parkjainkat tesszük rendbe, 50 ezer lejt költünk az utcai bútorzat javítására, illetve szintén 50 ezer lejből javítjuk meg a köztéri szökőkútjainkat.

Rédai Botond

ANYAKÖNYVI HÍREK

Házasság

Fehér Attila și Fejer Csilla Enikő 2021.04.15
Tanco Imre și Matei Margit 2021.04.15
Tanco Istvan și Dudui Veronika 2021.04.15

Elhalálozás

Bartha Mihail 1952.02.15 - 2021.04.19
Csatlos Ioan 1953.08.11 - 2021.03.30
Oprea Dumitru 1953.05.03 - 2021.03.09

VICC

Először utazik a székelly bácsi a repülőn. Kérdezi a stewardestől:

- Mondja kedves, aztán van-e itt elég ejtőernyő mindenkinek?
- Nagyon ritka, hogy egy repülő lezuhanna, így mi nem tartunk ejtőernyőt!
- Hát a hajók is ritkán süllyednek el, aztán ott mégis mindig van mentőcsónak... pedig gondolom úszni többen tudnak, mint repülni!

Közreadta: Veres Alpár

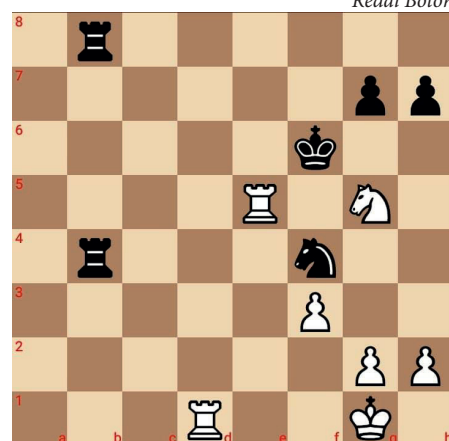
SAKK VODA COSTELLE

A márciusi számban megjelent feladvány megoldása:

1 Vb7-g6(g5)
2 Hg6#
Megoldás: Voda Costel

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a borsec@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

A fehér lép. Matt három lépésből.

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Moga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Fazakas Mihály Emese, Ferency József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Márton József, Pethő Csongor, Rédai Botond

Számítógépes szerkesztés: Moga Attila

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós

A cikkek tartalmáért az aláíró személy a felelős.